

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.
Razpošilja se v tiskarni.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto VI.

V Celoveu 10. septembra 1887.

Št. 17.

Šuklje, Klun, Ghon, Hock, dr. Ferjančič in dr. Vitezič.

(Konec.)

VII.

Gg. Ghon in Hock nista v državnem zboru oba le oralna po enej brazdi, tudi nekaj posebnega in novega je vsakteri povedal.

Gosp. Ghon je trdil, „da koroški Slovenci nočejo tega, za kar naše šolske prošnje prosijo, da so podpisani prisiljeni ali po zvijači vjeti“.

Trdil je to, dokazal pa tega ni, tudi ni mogel, ker to ni resnica. Ako bi bil vedel, kje so se ljudje k podpisom prisilili ali vjeli, oj! to bi bila voda za njegov mlin in gotovo bi bil to obesil na veliki zvon. Saj je tako storil zastran Borovelj, kjer so nekteri preklicali (?) svoje prejšnje podpise. Kdor pozna Borovske razmere, čudil se ne bode, da se kaj takega ondi zgodi. Velikaši in bogataši v Borovljah so polni nemško-liberalnega duha in držijo večino onih prebivalcev na svojih vajatih. Le zamižurkajo ali malo pritisnejo, in zgodi se po njih volji. Čudno pa je, da nihče v Borovljah ne more zvedeti po imenu le enega teh, ki so prvi podpis preklicali. Morajo pač dobro vest imeti, da se ne upajo na den! Nekdo nam iz Borovelj pa še to naznanja, da nobeden onih posestnikov, ki so znano peticijo za slovenske, katoliške in nedeljske šole podpisali, svojega podpisa preklical ni. Zatorej gre glas, da so ti bili nekteri fužinski delalci iz Bajdiš, ki tudi spadajo v Borovsko občino. — Kako pa so se lovili podpisi za nam nasprotno prošnje, naj priča le to-le: V Tinjah je podpisanih deset imen, pri kterih stoji „Grundbesitzer“; med temi pa je le en sam posestnik. V Možici in v Črni so lovili fužinske delavce itd. . . .

Da so naše prošnje večini koroških Slovencev iz srca vrezane, prepriča se vsakdo lahko.

Gosp. Ghon je pogrel staro klobaso, „da koroški Slovenci novoslovenskega jezika ne razumejo, ker se doma po hišah vse drugači govori.“

Jes nisem zmožen angleškega jezika. Za nesramno predrznost bi si jes štel, ako bi se lotil angleškega jezika in jel po njem prav surovo in oholo udrihati. Gosp. Ghon in drugi nemški poslanci, ki slovenske besedice ne znajo, se pa predrznejo soditi o slovenskem jeziku: Slepce modruje o barvah! Gosp. Ghon in tovarši pa pravijo: Tako slišimo od drugih, ki znajo slovenski. No, no gosp. Ghon! to so tisti, ki so dolgo v šolo, morebiti še clo v najvišje šole hodili, pa še slovenskih črkic ne poznajo, slovenskih besed pa znajo

le toliko, kolikor so se jih doma od ateja in mame, od hlapca in dekline naučili, na klopeh nemških šol pa ne še pozabili. Ali so taki možje pravi in sposobni sodniki? Vzemite, gosp. Ghon, kakega fanta ali deklico, ki znata lepo slovenski brati, postavite ju v sred Slovencev, ukažite jima kaj brati iz „Mira“, iz kake Šmohorove knjige itd., poprašajte poslušalce in prepričali se boste, da so vse zastopili. Verjamite, gosp. Ghon! da je slovenski književni jezik veliko bolj podoben slovenskemu govoru kakor nemški književni jezik, nemškemu ljudskemu govoru po več krajih. 5. avgusta 1887 je v nekem Dunajskem časniku bila brati ta-le nemščina: (Muttersprache.) Lehrer zum Schüler: „Du hast gestern die Schule veräunt. Wo hast Du das Entschuldigungsschreiben Deines Vaters? — Schüler: „Herr Lehrer, ich hab's em ragt, mei'm Vater er sollt' mer e Zeugnis schreiben, aber er hat ragt, er könnt nit schreiben, hot er ragt.“ — Lehrer: „Ich hab' g'sagt — hot er g'sagt: — Ist das deutsch? Ist das deine Muttersprache? — Schüler: „Ne, saggt mei Vater. Mei Mutter, die saggt: „Ich hunn's em gefacht“ — die ich dohinne aus'm Weichterich daham, wo je widder annerich sage.“ Tako govorijo nekteri Nemci. Tako daleč se Slovenci nikjer ne ločijo od slovenskega književnega jezika. Da pa prosti slovenski kmet vseh slovenskih knjig, vseh časnikov, vseh postav in ukazov ne bode razumel, dalje, da se človek slovenskih besed za nove naprave in reči, postavim: Schwurgericht, Bezirkshauptmann, Statthalter itd. itd. mora učiti: to je jasno ko beli den in se godi tudi pri nemškem kmetu.

Gosp. Ghon je trdil, „da hočemo slovenski jezik na Koroškem spodrivati, da s tim Nemce dražimo in na upor kličemo.“

Škoda, da gospod ni povedal, kje in kako nemščino na Koroškem spodrivamo. Tega bi gosp. Ghon spričati gotovo ne mogel. Mi le to povdarjamo in tirjamo, naj dobi slovenski jezik po slovenskih krajih tisto veljavo in tiste pravice, ki jih ima nemški po nemških. Vse fare od Pontabla in Šmohora do Doljnega Dravbrega, kjer se božja beseda v cerkvi oznanuje po slovenski, vse te fare štejem za slovenske in zemljo imamo za slovensko. Na tej slovenski zemlji pa stojijo nemški otoki: Naborjet, Trbiž, Celovec, Velikovec, Železna Kapla, Pliberk, po kterih pa tudi veliko Slovencev stanuje. Vse druge fare so slovenske. Za te slovenske fare se poganjamo; ali se mar to pravi spodrivati nemški jezik, kterega tam ni? V šole in v kancelije po nemških krajih slovenskega jezika ne silimo, tudi nočemo, da bi se kak Nемец prisiljeval slovenski se učiti. Dalje ne stegujemo svo-

jih rok po kakej pedi nemške zemlje; le ta kos slovenske zemlje, ki nam je od nekdanje velike Gorotanije še ostal, hočemo si rešiti in ohraniti ter ne pustimo si ga iz svojih rok izpuliti. Morebiti da se po gosp. Ghonovih mislih to pravi, nemški jezik spodrivati in Nemce dražiti?

Tudi gosp. Hock je mislil nekaj novega povedati in slovenske poslance je hotel s številkami pobiti. Rekel je: „Gosp. Klun je trdil, da je na Koroškem 117 slovenskih, 13 mešanih far in 130.000 Slovencev. Nobena teh števil ni resnična.“

Oho gosp. Hock! Vzemite šematizem l. 1887. v roke, štejte in videli boste, da ste se vrezali. Vi pravite, da je vseh far na Koroškem le 266. Za cerkvene reči malo marate, torej ne veste, da imajo kuracije in ekspositure tudi svoje dušne pastirje. Teh duhovnij je pa 86; prištejte te unim 266, dobite vseh vkup 352, med katerimi jih je, kakor najdete tudi v šematizmu tiskano, 117 slovenskih, 13 pa mešanih.

Tudi to ni res, pravi gosp. Hock, da je Slovencev na Koroškem 130.000; po ljudskem štetju l. 1880 jih je le 102.252, torej jih je gosp. Klun 28.000 pridjal. Pri tem štetju so se ljudje čudno zapisali. Borovlje je poslanec gosp. Ghon sam v državnem zboru imenoval „einen durchaus slovenischen Ort“, pri štetju so pa našli v teh Borovljah 726 Nemcev. Okoli Celovca so našli po vseh farah skorej same Nemce, akoravno se v Šmartnu, Zreleu, Šent-Jakobu, Šent-Tomažu, Šent-Jurji samo le po slovensko pridiguje. Po škofijem šematizmu je Slovencev blizo 140.000; torej je število 130.000 resnici bolj blizo, kakor 102.252.

Gosp. Hock je tudi omenjal „pritožbo, v kateri se je 97 gg. katehetov l. 1879 pritožilo, da otroci ne znajo slovenskega katekizma brati, zatorej pa tudi v veronauku ne morejo napredovati. To pritožbo so rajni gosp. knezoškof dr. Wiery krepko podpirali, ministerstvo pa je vse odbilo, češ, vsi otroci so krščanski nauk zadovoljno znali, tako so gg. kateheti sami zapisali v šolske imenike ali kataloge.“

Gosp. Hock tega pa ni omenjal, da gg. kateheti vsako leto gg. dekanom in visokemu škofijstvu britko tožijo, da otroci v šolah to, kar jim oni (kateheti) pripovedujejo, radi in zvesto poslušajo ter tudi sčasoma iz glave pripovedovati znajo, — pri vsem tem pa vender v krščanskem nauku zaostajajo in škodo trpijo, ker se iz katekizma, kterega brati ne znajo, učiti ne morejo. Ako bi kateheti bili tako trdega srca, da bi od otrok tirjali toliko, kolikor postave in ukazi predpisujejo, in kolikor bi se, ako bi otroci slovenski dobro brati znali, tudi doseči dalo: ako bi kateheti tako ravnali, gorje ubogim, nedolžnim otročičem, malokteri bi se mogel pohvaliti!

Slednjič je gosp. Hock še to povdarjal, „da se na Koroškem za šole strahovitno veliko denarjev potroša, da število ljudskih šol posebno po Slovenskem od dne do dne narašča in da je čedalje več vojakov, ki brati in pisati znajo. Vse to priča, da so pritožbe zoper sedanje šole vse puhle in ničeve.“ Da za šole gre groza denarjev, to vsi vemo in čutimo; da šole rastejo kot gobe po dežji in da več vojakov zna brati in pisati: to je vse le zunanji lišp, ki ima le malo prave vrednosti. Dokler pa ne vidimo in ne čutimo, da se

naša mladina v ljudske šole uči za prihodnje življenje potrebnih reči: v matrnem jeziku sv. krščanski nauk, lepo brati, pisati in rajtati, dokler ne vidimo in čutimo, da naša mladina napreduje v pravej krščanski omiki, v domoljubji do Avstrije, v ljubezni do svojega naroda, zraven pa tudi nauči se nemščine toliko, kolikor jej je za vsakdanje občevanje potreba: dokler naše ljudske šole niso tako uravnane, da bi se tukaj kratko zaznamovani sad od njih po pameti in pravici pričakovati mogel, tako dolgo bomo zoper šole tožili, in po postavnem potu na to tiščali, da se preuredijo.

Slovenci! prebirajte večkrat te govore; gotovo vas bode veselilo videti, da je vsaj še nekdo na svetu, ki vaše rane in bolečine tako resnično in moško odkriva vesoljnemu svetu; gotovo boste sami spoznali in se prepričali, kdo so vaši pravi prijatelji, ali gospodje Šuklje, Klun, dr. Vitezič in dr. Ferjančič, ali gospoda Ghon in Hock?

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Mestni občinski odbor in jezuiti.) 23. avgusta je občinski odbornik gosp. Jergitsch pri seji občinskega odbora stavil predlog: „Naj občinski odbor obžalovanje izreče, da se poskuša jezuite spraviti v naše mesto.“ Mestni župan, gosp. Erwein, je rekel, da mu dozdej o tej zadevi ni nič gotovo znanega; ako pa je temu tako, brezpogojno pritrudi predlogu, ki je bil potem tudi enoglasno sprejet. — Človek bi mislil, da imajo mestni očetje še dosti opraviti, kar spada v njihovo skrb in oblast, da jim torej ni treba vtikati se v take reči, za ktere so postavljene vse druge oblasti. Tako ravno oni kalijo mir, kterega toliko hvalijo in pozdigujejo! Navstala bode agitacija po celem škofiji zoper višega pastirja, ki je od Boga postavljen in pooblaščen pasti svoje verne ovčice in delati vse, kar v njihovo srečo in blagor za potrebno ali koristno spozna. Za to viši pastir ni samo le pooblaščen, k temu je tudi ojstro zavezan, in bode za to svojo sveto dolžnost tudi pred Bogom dajal ojster odgovor. Da katoliški škof tudi najbolj pozna in ve, kaj je vernim ovčicam v pravo srečo in blagor, je jasno kot beli den. Slovenci! koga boste v cerkvenih zadevah poslušali in koga se držali, ali visokoposvečenega knezoškofa ali mestnega odbornika Jergitscha? Ta gospod je v nekej leta 1875 na svitlo danej knjigi imenovan kot načelnik Celovških framazonov, — on je tudi znan kot velik spoštovatelj kneza Bismarka, ki je jezuite iz Germanije spodil in jih še zdaj ne pusti v svojo Nemčijo; — on tudi v latinske šole še pokukal ni in se predrzne č. oo. jezuite tako obsojevati in črniti! Slovenci! Vi ne boste tako abotni, da bi se vsedli na nastavljene limance. Leta 1872 je poslanec gosp. Hock v našem deželnem zboru stavil predlog, naj se jezuiti izženejo iz naše države; le štiri poslanci: knezoškof dr. Valentin Wiery, Jaeger, Pongratz in Einspieler so bili zoper ta predlog, vsi drugi so mu pritrčili. In kaj se je zgodilo? Nič, čisto nič: deželni zbor je prazno slamo mlatil in si javeljne kaj česti in slave pridobil pri vseh vernih katoličanih. Tako bode tudi ta sedanji ropot zoper jezuite minul in v nekterih letih bodemo vsi ko-

roški katoličani veseli in hvaležni, da so nam premil. knezoškof pridobili ne samo zadostnih, ampak tudi dobrih, skrbnih in vnetih duhovnikov. Slovenci, stojte trdno in nepremakljivo kot naše sive skale!

Ob bregu Vrbskega jezera. (Plačilni ukaz.) Rad zahajam črez jezero v Porače, kjer se marsikaj novega vidi in sliši. Seveda vse diši po nemško-liberalnem duhu. Prišla mi je št. 62 od 6. avg. „Freie Stimmen“ v roke. Tam se na dolgo in široko nekdo huduje, da je c. k. okrajna sodnija za Celovško okolico nekemu posestniku na Dholicu poslala skoz in skoz v slovenskem jeziku pisan ukaz, naj pri banki „Slaviji“ zaostali dolg plača. Ta „plačilni ukaz“ je pa dotični posestnik poslal nazaj, in tirjal, naj mu sodnija po nemško pove, kaj od njega hoče. Slovenskega dopisa ne razume, akoravno je rojen „Vindišar“ in popolnoma zna brati in pisati. — To je voda na nemško-liberalni mlin in „Fr. St.“ pristavljajo: „Kakor ta vrli kmet, misli gotovo največi del koroških Slovencev“.

Mikalo me je na drobno zvedeti kaj in kako je s to dogodnico; zvedel sem pa to-le iz verjetnih ust: Nek zavarovanec na Dholicu je pri „Slaviji“ nekaj goldinarjev dolžen ostal in torej dobil „plačilni ukaz“. Ta posestnik je res rojen iz slovenske rodovine, pa znano je po celej okolici, da je že njegov oče ves vnet bil za nemščino in bil tukaj — na nemško-slovenskeji meji — najmočnejši steber nemško-liberalne stranke. Akoravno je torej rojen Slovenec, zna slovensko toliko, kolikor kak nemški pastir ali hlapec, ki se nikoli nemščine ni učil, zna nemško. Dajte kakemu nemškemu kmetu, ki zna dobro nemško brati in pisati, kako nemško razsodbo iz kake kanelije v roko, težavno, morebiti clo nemogoče mu bode jo razumeti. Kako more pa slovenski kmet, ki zna slovenski govoriti le za potrebo, brati in pisati ne zna, kako more ta slovensko razsodbo razumeti? — „Fr. Stimmen“ vejo povedati, da je Celovška okrajna sodnija kmetu na Dholicu poslala drug, seveda nemšk dopis. To proslavljajo „Fr. St.“ kot „Sieg der deutschen Sprache in Kärnten“ — „nemški jezik je na Koroškem zmagal“. To je pač malo slavna in malo vesela zmaga, ako so na Koroškem take šole, da rojen Slovenec v svojem materinem jeziku pisanih dopisov še brati in zastopiti ne more! Napravite take šole, da se slovenska mladina nauči gladko in razumno slovenski brati in pisati, — da dobimo take sodnike, ki so slovenskega jezika popolnoma zmožni, — zaukažite uradnikom, naj pišejo svoje ukaze in razsodbe prav po domače, jasno in kratko, naj se varujejo tistih dolgih, zamotanih perijod ali stavkov: — potem bojo Slovenci slovenske ukaze in razsodbe sprejemali veseli in hvaležni ter jih bojo lažje razumeli, kakor pa nemške.

Iz Rožne doline na Koroškem, 29. avgusta. Zlata meša Einspielerjeva je popolnoma zmešala glave našim nemškim liberalcem; kakor brez glave se zaletavajo zdaj v enega, zdaj v drugega poštenjaka, pred vsemi seveda v zlatomešnika samega. — Toda tudi blagemu gosp. župniku v Svečah, Šusterju po imenu, ne morejo pozabiti, da je s svojo skrbljivostjo in z velikim trudom vse priredil, da se je slavnost vršila tako veličastno, da se je pri njej zbralo toliko koroških Slovencev iz vseh krajev koroške zemlje. — Precej prve dni po

slovesnosti so grozili, da bodo čudne reči odkrili o Sveškem župniku. Skorej štirinajst dni so potrebovali, da so nabirali gradiva, in zadnje „Freie Stimmen“ prinašajo članek: „Erbauliches und Beschauliches aus Svetschach“; v tem članku odkrivajo svetu grozovite pregrehe g. župnika Šusterja. In ktere so te strašne hudobije? Cela občina zdihuje pod krutim jarmom tamošnjega župnika. In zakaj? „Kakor sledni pes voha po nemških naprednih časnikih; tako n. pr. ne smejo v njegovi župniji v nobeni gostilni imeti časnika „Freie Stimmen“. „Nikdar ne stopim več v vašo hišo, dokler ste naročeni na ta list in tudi drugim bom prigovarjal, da se ogibajo vaše gostilne“; tako govori in dela g. župnik v Svečah. — Kaj ne, dragi čitatelj, to je strašen greh — za brezverske liberalce, nam pa taki grehi pomagajo celo v nebesa. — Vprašam: ali ne spolnuje s tem župnik Sveški le svoje svete dolžnosti, da se bori proti neveri, naj se širi z besedo ali pa po listih; ali ne spominja duhovnov sv. Oče sam na to, za današnje čase posebno važno dolžnost? — O da bi pač vsi duhovni, vsi zavedni katoličani po Koroškem in drugod tako odločno delali proti brezverskemu časopisju; pač bi bilo marsikjer v mnogih ozirih na boljsem!

To je vse, kar so našli naši liberalci grajevrednega na Sveškem župniku. Vprašam: ali ni to za-nj častno, ali ga ne bo ravno to očitanje vtrdilo, da v svojem poslovanju ostane stanovit? — Zatem dajejo liberalci g. župniku par svetov, da naj raje deluje proti žganjepitju, ki se baje grozno širi po Rožni dolini in da naj bolj skrbi za šolo, da ne bo 150 otrok v eni sami sobi podučeval samo eden učitelj.

Toda: kdo pa je kriv, da se širi žganjepitje? Ali niso deloma temu krivi tisti zapeljivci, ki duhovnom spodkopujejo veljavo pri ljudstvu, ki ljudi odvračajo od cerkve, ki jih raje vabijo na „dir in daj“: ali niso ti zapeljivci v prvi vrsti naši brezverski časniki? Kaj naj doseže duhoven zoper žganjepitje, če bi tudi celo leto govoril v cerkvi zoper to kugo — praznim klopem, ker so mu brezverci odgnali ljudi iz cerkve? Ali ni tu na pravem mestu opomin: Zdravnik ozdravi najpoprej sam sebe!

In v šoli, kaj naj v takej šoli, kakor je sedaj na Koroškem, stori župnik? Ali se mu ne stavijo od vseh strani ovire, ali mu niso zvezane roke? — Opraviti ima dovolj, da otroke nauči krščanskega nauka, sicer nima prav nobenega vzroka, da bi se navduševal za novo šolo.

Da, mi vemo, zakaj tako strastno sikajo zoper nas naši liberalci. Einspielerjeva zlata meša je na novo vzbudila Slovence na Koroškem, posebno v Rožnej dolini, vzbudila k novemu delovanju za narodne pravice. Slovenci koroški so videli, kako slovenski rodoljubi s Kranjskega, Štajarskega Primorskega, kako celo škofje slovenski in hrvatski časté in ljubijo vodnika koroških Slovencev; sedaj vedó Korošci, da niso sami, da še mnogo prijateljskih src bije za-nje, da, če jih tudi liberalni Nemci zatirajo, se jim ni nič bati, ker drugi Slovenci in tudi pošteni Nemci so vsi z njimi. Jezuitje pridejo v deželo, Slovenci stopajo na den — zato sika peklo, zato se zvija nasprotnik, a to nas ne straši. Vsakemu svoje! Nam Slovincem dajte toraj kar je našega in — mirna bo Koroška! („Slovenec.“)

Iz Šmihela pri Pliberku. (Knezoškof Jožef; nova sv. meša; novi kaplan). Prav veseli den bil je za nas Šmihelčane nedelja 3. julija. Obiskali so nas in našo faro namreč naš novi milostljivi gosp. knezoškof Jožef! Na svojem potu v Pliberk stopili so v našo farno cerkev, in bili pričujoči z nami pri popoldanski službi božjeje. Obilno spremljevalcev vdeležilo se je, spodobno čest skazati svojemu višjemu pastirju, kterega smo vsi z veseljem in željno pričakovali. Pa milo vendar bilo je, ugledati svojega višjega pastirja, ki z vso ponižnostjo in ljubeznijo obiščejo nas, svoje ovčice, ki pa našega slovenskega jezika ne zastopijo. Spoznalo se je tudi na njih samih, da jim je to srce težilo. Bog nam jih ohrani mnogo let srečnih in zadovoljnih, in njegov sv. blagoslov naj bodi vedno ž njimi!

31. julija se je v naši fari obhajala nova sv. meša. Opravljali so jo č. g. novomešnik Anton Gabron. Eberweinova hiša se je pri tej priložnosti spet sijajno skazala. Hišni oče, naš gosp. župan, so bili novomešniku duhovni oče, njihova gospa duhovna mati in njuna hči duhovna družica ali teta. Bog jim povrni vse dobrote! Gosp. novomešnik so rojeni na Štajerskem, pa so se izsolali v naši škofiji, in tako so v naši fari prvo sv. mešo darovali večnemu Bogu. Pač veselje in sreča za nas, da smo imeli priložnost udeležiti se tako imenitne slovesnosti, kakoršnih se, bodi Bogu potoženo, den današnji redko kje najde. Veliko ljudstva se je zbralo in enajst duhovnov in zraven tudi trije bogoslovci iz Celovca. Cerkevni govor so imeli č. g. A. Aichholzer Globaški. Razodevali so imenitnost in veljavo duhovskega stanu, zraven pa tudi veliko trpljenje in križe tega stanu. Ja zmiraj se manjša število duhovnov! Pač resnične so besede sv. evangelja: „Žetev je sicer velika, delavcev pa je malo, prosimo tedaj Gospoda žetve, da pošlje delavcev v svoj vinograd“: Prosimo Boga, da pošlje dobrih duhovnov, pa tudi sami delajmo, kolikor je mogoče, da se število duhovnov poviša. Bog daj temu č. g. novomešniku svoj sv. blagoslov in svojo pomoč!

Prišli so v našo faro zdaj č. g. novomešnik Franc Premru za kaplana, kar je za nas veliko veselje. Že skorej dve leti nimamo kaplana. Težka butara je bila za č. g. fajmoštra, da so sami oskrbovali toliko obširno faro. Hvala Bogu tedaj, in srčna zahvala mil. knezoškofu Jožefu, da so nam poslali kaplana. Bog nam tedaj g. kaplana ohrani mnogo let srečnega in zadovoljnega.

Iz spodnje Zile. (Nemški šulferajn.) V slovenskem Šent-Štefanu so 28. avgusta napravili „Ortsgruppe des deutschen Schulvereines“, „Krajno skupino nemškega šolskega društva“. Gostilnica pri „Eršniku“ je bila vsa lepo okinčana, bandera so bila razpostavljena, slovenski godeci, celih pet moč je muziciralo, nemško pevsko društvo iz Šent-Mohora je pevalo. Vse je bilo po koncu, navdušenost in žeja tako velika, da je vsred popoldne že zmanjkalo piva. Prvi govornik je bil g. Keršbaumer, nadučitelj v Šent-Štefanu, trd Nemeč v ljudske šoli za slovenske otročiče! Ta gospod je lepo pozdravil navzoče, kakor je pri takej priliki navada. Drugi govornik je bil gosp. Pintar, učitelj v Borljah. Ta gospod je bil nekdanj vnet Slovenec, ni še minulo dveh let, kar se je spre-

obrnil v Nemca. Govoril je tako navdušeno, da so mu vedno ploskali. Temu gospodu „Mir“ ne da spati. Rekel je, da je v „Miru“ bral: Vsaki, kteri pristopi k nemškemu Šulferajnu, bo pogubljen. Gotovo se mu je le tako sanjalo. Pintar se je držal kot pravi junak, kdor ga še ni poznal, menil je, da je sam Bizmark. Nek poslušalec je zapazil še to. Zvrh mesta, kjer sta govorila imenovana govornika, je bil brati napis: „Produkten-Handlung der Frau Eršnik.“ Kakor sem slišal, je pristopilo 45 udov k nemškemu šulferajnu. Ti udje bojo po Pintarjevi milosti vsi zveličani in bojo tako srečni, da smejo svoj krvavi denar dajati za šolo, ki jim je nasprotna in škodljiva na vse strani. Ali slovenske Zilane luna trka?

Iz Spodnjega Roža. (Posojilnica, čitalnica kje ste?) V Trstu izhaja vse hvale vredni časnik „Edinost“. Ta je 27. avgusta prinesel ta-le dopis: V zgornjem Rožu imajo jako cvetečo posojilnico. Tudi za spodnji Rož bi bila potrebna ter koristna. Že pred dvema letoma so nekteri rodoljubi govorili, da jo ustanovijo; Plajberžanom so še rekli: „Počakajte s svojo posojilnico, da jo naredimo za ves okraj, potem pa k naši pristopite.“ Ako bi bili Plajberžani slušali, še danes bi zastoj čakali, tako pa že davno imajo svojo posojilnico, čeprav bolj revno. V Borovljah pa bi se za spodnji Rož lahko osnovala velika posojilnica, ki bi bila v veliko pomoč in zaslombo Koroškim Slovincem. Veliko je v Rožnej dolini Slovencev, ki nosijo svoje prihranjene krajcarje v Celovško hranilnico; kaj pa hranilnica Slovincem dobrega stori? Res, da vsako leto podari nekaj tisočev za dobrodelne namene, pa od tega prileti na slovenske kmete malo več, kot nič. Domača slovenska posojilnica bi pa lahko domačinom pomagala ali narodne zavode podpirala, ako bi jej kaj denarja ostajalo. Slovenci bi morali slepi biti, ako bi tega ne sprevideli. In vendar se nekteri rodoljubi kar gluhe delajo, kedar se jim govori o potrebi posojilnic! Mar nismo sami dovolj možje, da gospodarimo s svojim denarjem? kaj potrebujemo še tujih jerofov? Oni svojim otrokom najprej kruha režejo, potem še le nam!

Tudi zavolj tega je bil že večkrat pogovor, da bi se v Borovljah ustanovila narodna čitalnica. Zdaj je pa spet vse tiho. Čemu pa je dobro to dremanje? Čitalnica v Borovljah ne bi životarila, ampak bi lahko bila ena najbolj cvetečih. Prebivalcev je okoli tisoč, prebrisane glave, skoro sami obrtniki, toraj bolj mestnega značaja. Našli bi se med njimi izvrstni dramatični diletantni. Že zdaj imajo sloveč pevski zbor, najboljši na Koroškem. Toda prepevajo le nemške pesmi, ako tudi so vsi Slovenci. Ali to ni sramotno, da tako zaničujejo svoj rod in svoj jezik? „To je strašno šmucik (schmutzig)“, rekel je nek Koroški kmet, „če se kdo sramuje svojega rodu in jezika“. Beseda „šmucik“ rabijo Koroški Slovenci v pomenu „zanikerno, podlo, malovredno“. Ali mar Borovcev ni sram, da jih mora prosti kmet učiti, kaj je lepo in kaj grdo?

Zdramite se torej, rodoljubi spodnjega Roža in napravite društva: čitalnico, posojilnico in podružnico sv. Cirila in Metoda!

Iz Medgorij. (Žalost in veselje; nesreča.) Hudo smo se vstrašili in bili močno ža-

lostni, ko smo slišali, da nas č. g. L. Vršek zapustijo in so prestavljeni v Sele. Že smo skusili, kako žalostno in težavno je biti brez svojega lastnega duhovnega pastirja. Medgorjanci živimo v hribih in strminah in imamo daljne in slabe pote do kake sosedne fare. Mladi ljudje morajo božjo službo loviti in napost delati po sosednih cerkvah, stari in slabotni pa brez sv. meše in božje besede doma zdihovati. Zatorej presrečna hvala in zahvala premilostljivemu gosp. knezoškofu, da so nam skorej spet poslali drugega dušnega pastirja! Veselo in slovesno smo jih sprejeli, zvonovi so peli, možnarji pokali in Boga smo prosili, naj bi dolga leta zdravi in srečni pri nas živeli! — Dobili smo tudi novega učitelja. Poprejšni, rojen Borovljanec, je za našo materino besedo bil čisto mrtev, zatorej se tudi otroci niso veliko naučili. Novi učitelj je rojen Slovenec iz spodnjega Štajerskega in radovedni pričakujemo, kako se bode kaj obnašal. Kar smo o njem dosedaj slišali, je vse lepo in hvale vredno. Otroci pripovedujejo, da jih prav lepo uči, da se bojo od njega več naučili kot poprej, da jim je zapovedal, v cerkvi okoli altarja spodobno stati, da bode on sam ojstro na nje gledal. Bog daj več tacih učiteljev, to bode sreča na vse strani! Ni še minulo 20 let, kar se je naša mladina podučevala in izgojevala lepo v krščanskem duhu in na podlagi materine besede. V sedanji šoli pa učitelji ne marajo za krščansko izrejo in materino besedo, zatorej pa tudi gre vse rakovo pot. Otroci vjemejo nekaj nemških besed, znajo nemško brati, tudi nemške črke čakati, vse pa v par tednih doma pozabijo; slovenščine pa še gladko brati ne znajo. Ves trud in denar je v Dravo zavržen! 26. avgusta se je pri Vratniku zgodila velika nesreča. Zjutraj ženejo otroci živino na pašo in sicer na deteljo, ki je bila še precej mlada. Skorej pa je bilo 5 repov mrtvih! Gospodarji glejte na svoje otroke in ne pustite na detelji pasti!

Iz Kaple pri Dravi. (Duhovnikov zmenjkuje; nova šola.) V Šent-Janž so dobili novega duhovnika, česar je cela dolina srčno vesela, kajti v Rožnej dolini duhovnikov zmenjkuje. V Kapli smo imeli včasih po tri duhovnike; zdaj imamo samo gosp. dekana, ki so morali zraven še Šent-Janž oskrbovati. Kaplane so imeli v Šmarjeti, Glinjah, Borovljah, Svečah, Šent-Jakobu, Rožci, Štebnu, Šent-Lenartu, Podkloštom; — zdaj ni kaplana nikjer. Tudi šole dajejo duhovnikom veliko več opraviti. Zatorej ni čuda, da duhovniki veliko prezgodaj opešujejo. Srčno nas je veselilo slišati, da si sedanji gosp. knezoškof na vso moč prizadevajo pomagati, da bi število duhovnikov narastlo. Gotovo bojo jim vsi katoličani pri tem imenitnem, pa težavnem delu pomagali, največ ko premorejo. Ljudje so tukaj bili strašno razkačeni, ko so slišali, da nemško-liberalni časniki napadajo gosp. knezoškofa in jih hočejo motiti pri njihovih vse hvale vrednih in sila potrebnih namerah. Božja pomoč bodi z našim knezoškofom! Šent-Janška fara dobi svojo ljudsko šolo. Otroci iz Podsineje vasi so dozdej hodili v Bistriško šolo, kjer je seveda večinoma vse nemško za čisto slovenske otroke. V Šent-Janžu bo zanjprej bolje. Slišimo, da so skorej vsi davkoplačevalci resne volje prositi, naj bode v tej šoli slovenski jezik po vseh razredih poučni jezik, nemški jezik pa

naj se pridene v viših razredih kot učni predmet. Ako jim e. k. deželni šolski svet tega ne dovoli, nastopijo pravdni pot do ministerstva in, če bode treba, do najvišjega sodnišča.

Iz Borovelj. (Piškava pohvala.) Proti koncu lanskega leta je v „Käntner Volksblatt“ nekdo g. Stefana Drozga kaj lepo pohvalil. Bral sem tam, da gosp. Drozg, učitelj v Žrelcu, podučuje nemško in slovensko. Ravno ta gospod je bil imenovan za nadučitelja na Bistrici v Rožnej dolini. Veselilo me je, da Bistričani dobijo takega učitelja. Po naključni naletim v Celovcu na nekega Žrelskega posestnika in ga vprašam, kako da je s slovenščino v Žrelski šoli? Kako sem se zavzel, ko slišim, da imajo gosp. katehet s slovenskim katekizmom svoje velike križe in težave; otroci ne znajo slovenski brati in poprejšni učitelj gosp. Drozg, rojen Slovenec, še svojih otrok slovenski govoriti ne uči. No ta je pa lepa! Mika me zvedeti, kaj počenja gosp. Drozg s slovenščino zdaj na Bistrici? Po svojih opraviilih jo maham nekega dne po stezdi proti Bistrici, kar me srečajo fantje in deklice, ki iz Podsinejevesi tje hodijo v šolo. Poprašujem, zakaj da me pozdravljajo s „kuten Tak“? Vsi so molčali, sčasoma si je nek veči fant vzel srce in rekel: „Niks derfen reden bindiš, lei deutsch, Herr Lehrer verbiethen.“ No! si mislim, ta pa je prava; ubogi otročiči! slovenski ne smejo, nemški pa ne znajo govoriti! Na Bistrici sem pa še clo slišal praviti, da se otroci, ki slovenski govorijo, v šoli kaznujejo in zapirajo. Nekdaj so slovenskim otrokom, ki so slovensko besedo spregovorili, tako imenovane „osle“ obešali na prsi. Sedanji muštropedagogi pa šolarje zavoljo materine besede zapirajo! Gosp. poslanec Klun je tako ravnanje v državnem zboru očitno imenoval „barbarstvo“. Ako se pa kdo pritoži, da sedanje šole po vsej sili ponemčujejo, — vse ni resnica, vse je gola laž in obrekovanje! Bog se Slovencev usmili in daj jim srca in pameti, da ne bojo svojem jeziku in tudi svojej sreči groba kopali!

Iz Borovske okolice. (Ni vse zlato, kar se blišči.) V Borovljah so štiri učitelji in Borovska ljudska šola se nekterim dozdeva kakor pravo vseučilišče. Medborovčanske velikaše je menda to napenjalo, da so na vse kripilje na to tiščali in delali, da se Medborovnice ločijo od Glinjske šole in se všolajo v Borovlje. Glinjčanom se je pa koj sanjalo, da se bojo Medborovčani še za ušesmi praskali, kajti Borovska šola je veliko drajša ko Glinjska. Medborovčani so to sicer tajili, pa resnica se ni dala dolgo skrivati in prišla je na den. Leta 1879. so dobili Glinjčani občinske vajat v roke in so „šolsko kaso“ takoj ločili od „občinske“. Pokazalo se je, da so Medborovčani za Glinjsko šolo plačevali 33 gld. 49 kr. Borovska šola jih pa stane na leto 79 gld. 70 kr., torej 45 gld. 21 kr. več! V dveh letih so stroški za Glinjsko šolo narastli na 38 gld. 22 kr., za Borovsko pa, kar jih spada na Medborovnice, so stroški poskočili na 118 gld. 60 kr. — Taka je s šolo, nič boljši ni z lovom. Lov ali jaga Medborovske občine je bil veliko let z Borovskim združen in se s tem ob enem dajal v zakup ali najem. Trdilo se je, da je ta lov tako pod nič, da ga ni mogoče drugačji spraviti v najem, kakor po tem, da se

združi z Borovskim. Treba je torej tudi pri lovu bilo ločitve. Borovski lov nese na leto 24 gld. reci: štirindvajset goldinarjev! Lov Medborovske občine pa vrže na leto 85 gld., od katerih spada na Glinjsko-Zadolsko davčno občino 60 gld., za Medborovsko davkarsko občino pa 25 gld. Ni torej vse zlato, kar se blišči, in „tedaj človek prav spozna, ko sliši dva zvona“.

Iz Brd. Tako dolgotrajne suše, kakor je bila letos v naših krajih, ne spominjajo se ljudje; skoraj tri mesece ni bilo zdatnega dežja. Včasih so se zbrali tenki oblaki in začeli kropiti prah, toda njih delo je hitro razdjal vihar, ki je besno podil oblake v morje in naglo posušil mokro površje žejne zemlje. Suša je zamorila skoraj vse po njivah; tudi trte so usihale po vinogradih in drevje po gojzidih; uvelo grozdje in sadje stresal je na tla nemirni piš. Ta šiba božja je prisilila ljudstvo, da so se napravile po vseh duhovnijah izredne procesije in druge molitve ter ustavili pohujšljivi plesi. Vse je klicalo: Gospod usmili se nas! Marija prosi za nas!

Včeraj — 21. avgusta — nam je došel z neba precej obilen in pohleven dež — včeraj, ko je praznovala cerkev god sv. Joahima, Marijinega očeta — včeraj, ko je ljubljenec slovenskega naroda, prečastiti gosp. Andrej Einšpieler v Švečah zlato mešo pel in trpeči narod Bogu priporočal. Včerajšnji den bil je vesel zares — po vseh Brdih se je radostno pelo „Tebe Boga hvalimo!“ In z nami so peli še drugi okrog, katerih se je enako usmilil Bog.

Kaj dela politika.

Na političnem obnebu ni nič posebno novega. Državni zbor se menda snide konec mesca septembra. Bile so na Dunaju tudi že ministerske konference, da se pripravijo potrebne reči za delegacije. — Zoper dva ministra je navstal po časnikih in taborih hud ropot in sicer zoper naučnega ministra Gautscha in pravosodnega ministra Pražaka. Prvega bi se radi znebili Slovani, drugega pa Nemci. Prej ko ne ostane prvi, drugi pa pojde. — Po južnej Italiji se kolera razširja; liberalci bežijo, duhovniki pa bolnike oskrbljujejo. — Novi bolgarski knez ima že dosti težav in sitnosti; njegovi nasprotniki se množijo, tudi armada ga prav ne more trpeti, in le z veliko težavo so dobili novo ministerstvo. Že se čujejo glasovi, da bode moral skoraj pobrati šila in kopita. — Ubogi Irci so vsi razkačeni zoper novo postavo in Angleži bojo imeli ž njimi svojè križe.

Gospodarske stvari.

Bliža se jesen, ko bode delo na polju dokončano in božji blagoslov spravljen v skedenj. Imenitno se nam dozdeva, da opominjamo častite bralce na nek članek, ki so ga prinesle Ljubljanske „Novice“. Ta članek se glasi:

Še imajo nekteri kmetovalci navado, da puščajo njivo nepreorano čez zimo po poletni in jesenski žetvi. To je slaba navada in na veliko škodo jarini ali pomladanski setvi.

Poglejmo pa korist, če se njiva po žetvi že pred zimo preorje in če preorana čez zimo leži.

1. Voda, kolikor se je je čez zimo in konec zime, ko je sneg skopnel, na njivi nabralo, gre lahko spomladi pod zrahljano zemljo, ktera potem dobi potrebne vlage, da more vsejano seme hitreje kaliti in veseleje rasti. Če pa njiva pred zimo ni bila preorana, in zemlja nezrahljana v trdih gručah še v pričetku pomladi leži, to more le malo mokrote s površja njive v globočino njeno; voda dalje časa zastaja na površji njiv in ne daje spodnjim plastem potrebne vlage. Tudi rastlinstvu potrebni podnebni zrak lahko prešine zrahljano zemljo, ne pa v trdih gručah ležeče.

2. Zmrzlina more čez zimo ležečo razorano zemljo dobro prešiniti, zato postane prhka in se zdrobi, če tudi je pred zimo še tako gručasta in kepasta bila.

3. Ker se pred zimo preorana njiva koj ob prvem suhem vremenu spomladi, ko je sneg skopnel, hitro usuši, zato je kmetovalcu potem moči, jarino prav zgodaj vsejati, in ker tako pripravljene njive včasih niti ni treba na novo orati, ampak jo le z brano povleči, je potem poljsko delo tudi kmalu končano.

4. Če pa je spomladanska setev že zgodaj opravljena, ostane gospodarju dovolj časa za druga poljska dela, posebno pa za obdelovanje senožeti. Tako je gospodar za celo leto s svojimi opravili precej naprej.

5. Če je spomladi setev jarega žita dosti zgodaj opravljena bila, pride potem seme v zemljo že v takem času, ko je v njej še dosti zimske vlage. To pa dela, da žito hitro in enakomerno kali in da potem tudi čvrsto in hitro raste in zdatno plenja.

6. Pred zimo preorana njiva drži pa sploh dolgo časa svojo vlago in sicer zato, ker se je zemlja več vode čez zimo napila in popita vlaga tudi bolj počasi izhlapeva.

7. Če pa je že mlado žito čvrsto in lepo, ostane mu ta krepka rast ves čas, in pričakovati je bogate žetve.

8. Polje, pred zimo preorano, je manj podvrženo mrčesom in plevelu: mrčes zaduši ali prežene voda, ki je globoko v zemljo segla, plevel pa, ki rad že v začetku zime kali, pokonča mraz. Posebno koristno pa je orati polje pred zimo zato, ker tako uničujemo škodljive hrošče in ogerce (njih črve).

Naj bi tu naštetih dobiček napeljal kmetovalce na to, da bi svoje polje že pred zimo orali in opustili napačno oranje še le po končani zimi.

Za poduk in kratek čas.

„Zvončki.“ Zbirka pesmi za slovensko mladino. Nabral Anton Brezovnik, učitelj v Ljubljani. Tiskala in založila Kleinmayr in Bamberg. 1887. l. Stanejo vezani 1 gld. 30 kr. — Gosp. Brezovnik je s to novo knjigo ugodil živej velikej potrebi. V tej knjigi (na 356 straneh) je nakupičenega mnogovrstnega, prelepega blaga za našo mladino. Tu so nabrane najlepše in primernejše pesmi za deklamovanje in petje ter sploh veliko, veliko premikavnega berila. Ne samo mladini, tudi odraslim, ki se zanimajo za naše slovstvene proizvode, prav živo priporočamo to prelepo zbirko. — Vse pesmi pa niso za nježno mladino.

„Zabavišče slovenskim otrokom“. Spisal Anton Funtek v Ljubljani. Izdala in založila „Narodna šola“ 1887. Tiskala Klein in Kovač. Mala 8° 55 str. Ta Funtekova zbirka obsega obilno lepega raznovrstnega blaga v vezani besedi. — Večinoma so to res gladke, priproste, prav otrokom umerjene pesmice; nekatere pa so še posebno ljubeznjive. Vmes je na raznih krajih tudi uvršten kratek navod, kako se pri tej ali oni pesmi otročja igrice vrši. Prebiraje to najnovejše slovensko delce za mladino, smo si mislili, kako mora biti vendar veselo gledati, če velika vrsta otročičev dejansko izvršuje to, kar se že na papirju tako lahko bere! Le dve želji še imamo. Naj se marljivi odbor „Narodne šole“ potruži ter vsaj za večino pesmic priredi primerne vesele napeve in kmalu kot dodatek priobči. Naj bi se ravno pri zabavišču več ozira imelo za versko odgojilno stran; nekoliko se je to že zgodilo n. pr. str. 50, 54 in 55, a zdi se nam premalo; nebeški Materi naj bi vsakako tudi nedolžni otročiči že kaj zapeli, in še marsikaj družega. — Knjiga, ki bodi vsem detoljubom močno priporočena, stane 25 kr. (Duh. pastir.)

Dvanajst „Pred-iger“ za orglje ali harmonij po motivih pesem iz „Cecilije“ zložil Danilo Fajgelj. Cena 50 kr. Tisk in zaloga Blasnikovih naslednikov 1887. — Gosp. skladatelj opominja, da dobra predigra mora biti v tesnej zvezi z naslednjo skladbo in poskušajo, kako naj se to doseže, podaja pričujoče delce slovenskim organistom in glasbenikom in želi, naj bi to slovenske glasbi teknilo v povzdigo. Bodi torej dotičnim gorko priporočeno.

Smešničar.

Tujec v krčmi: No, kje pa hodi moja jed, katero sem si naročil. Natakár: kaj pa ste si naročili? Tujec: Volovski gobec. Natakár: Mislim sem si, da ga že dolgo imate.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Naš premilstl. knezoškof Jožef so razposlali pastirski list, v katerem obžalujejo pomenjkanje duhovnikov in tudi naznanjajo, kako bi se v tej zadevi moglo pomagati. „Mir“ bode prihodnjic prinesel v dveh oddelkih celi ta imenitni list. — Pravosodni minister gosp. dr. Pražak je izdal 21. julija 1887, št. 12.118 ukaz, da se morajo slovenske vloge, ki zadevajo zemljiške knjige, ne samo v tem jeziku reševati, ampak v tem jeziku tudi v zemljiške knjige vpisovati. Ta ukaz velja za vse sodnije, ki stojé pod Graško nadsodnijo, torej tudi za koroške sodnije. Hvala Bogu, da smo Slovenci spet dobili majhen kosček tistih pravic, ki nam grejo po postavah. Seveda gospodje, katerim slovenski kruhec dobro diši, slovenski jezik pa hudo smrdi, mrmrajo in se kujajo, pa Slovenci nič ne marajte za to in napravljajte slovenske vloge. — Duhovniki Krške škofije so v Celovcu imeli v dveh razdelkih duhovne vaje in sicer od 22. do 26. avg. in od 29. avg. do 2. septembra. Vdeležilo se jih je 120 duhovnikov; č. g. P. Jeronim Noldin iz Inšbruka

jih je vodil izvrstno; tudi premil. knezoškof so imeli velevažne nagovore. Bog daj svoj blagoslov! — 26. avg. je družba za vedno češčenje presv. Rešnjega Telesa odprla razstavo cerkvenih oblačil in priprav. Milostl. knezoškof so jo z lepim govorom odprli. Videli smo veliko prav lepih cerkvenih oblačil. Duhovniki, ki so ravno dokončali svoje duhovne vaje, so bili vsi pričujoči. Spet bode marsiktera uboga cerkev prav lepega darila vesela! — Časniki pogostoma poročajo o „Knaben-Concert“ to je „dečkih godbah“. Ne samo lepo, tudi koristno je, da človek zna kako godbo. Pa vsaka reč ima svojo mero. Na Celovškeji pripravnici so nekdam clo napravili „turško muziko“, učence vozili po salonih in vrtih tako dolgo, da so jo sedanji deželni predsednik odpravili. Vse hvale je vredno, da si gg. učitelji prizadevajo tudi na to stran podučevati in vaditi svoje učence. Da bi pa učenci postali godci, menda ni namen ljudske šole. Taki učenci-godci, ki napravljajo javne godbe, postajajo pogostoma pri poduku raztreseni, radi izgubljajo otročjo boječnost in sramožljivost, se mislijo že odraščene, postajajo prevzetni in neubogljivi in so v velikej nevarnosti navaditi se pijače. Zatorej marsikteri z glavo kima, ko sliši ali bere o „dečkih koncertih“. — Po noči 20. avgusta so v Šent-Ruprehtskej občini blizu Celovca napravili ogledni obhod, da bi vjeli potepuhe in ponočnjake. Ravno tisto noč pa je ravno v tej občini blizu kolo-dvora in tik Celovškega mesta nek potepuh vlomil v štacunico neke branjevke in jej sladkarij, sadja in jedil ukradel za 6—8 gld. To je pa vendar predrzno! — V Osojniškem jezeru je 23. avgusta utonil Leop. Eberhart; on in še nek drugi sta se vozila v ladjici, ta se pa prekučne, eden se je rešil uni pa vtonil. — V Šent-Jurji blizu Šent-Pavljia v lavantinskeji dolini je oven štiriletnega dečka tako zdelal in zbedel, da je drugi den umrl. — V Možici je dninarica Lona K. v nekeji žagi raz vrh-nega poda padla in se ubila. — Gosp. Marko Kogelnik pride za učitelja v Švabek, gosp. O man Fr. v Šmarjeto pri Bajdišah, gosp. Penzl Jan. v Grabštajn in gosp. Elsbaher Jož. za podučitelja v Šent-Štefan pri Zili. — Liberalni Nemci in nemškutarji vedno trdijo, da so prebivalci na Koroškem vsi zaljubljeni v osemletno šolo. 10. avg. je pa učiteljski shod v Trgu sklenil, naj deželna vlada ojestro prepove občinskim predstojnikom, 13 letnim otrokom dajati poselske bukvice. Iz tega je jasno, da 8letna šola ljudem ni po volji. — Pri sv. Jožefu blizu Trga je nek hlapec po noči raz odra padel na gumno in mrtev obležal. — V Celovcu se že pripravlja „marijanišče“ za 60 dijakov, sčasoma se pa razširi za 150; tako dobimo polagoma dosti duhovnikov.

Duhovniška sprememba v Krški škofiji.

Č. g. Schofneger Gustav je dobil nadfaro Milstatt; — za provizorje grejo čč. gg. Laznik Štef. v Dvor, Neubauer Jož. v Löling, Ganglmayer Jož. v Nemški Grebinj; — čč. gg. kaplani so prestavljeni: Pfohl Jož. k sv. Hemi, Schreiner Jož. v Šent-Vid, Vidoz Jož. v Trg in Bader Ant v Sokovo.

Zahvala.

Čestito vredništvo „Mira“ je za pogorelce v Goričah poslalo 107 gld. 6 kr.

V imenu vseh tistih, kateri so bili s tim denarjem podarjeni, se podpisani zahvaljujejo vsem dobrotnikom, zlasti pa se še zahvalimo velecenjenemu opravištvu „Mira“, da je napravilo zbirko za to strašno revščino. Bog vam stotero poplačaj!

Janez Pintar, **Janez Lusnik,**
poobl. sprejemovalec vseh milih darov. župan.

Tržna cena v Celovcu.

Žitna cena je tako nizka, da se kmetom javljene delo splača. Kako hoče izhajati na vse strani? — Živinska cena pa leze na viš, ker je dosti krme, da kmetje živino redijo.

Loterijske srečke

od 3. septembra.

Gradec	53	2	24	56	74
Dunaj	85	40	71	8	56

Oglasila.

Gosp. nadučitelj Franc Jamšek je spisal v 25 letni spomin smrti knezoškofa A. M. Slomška jako imenitno knjigo: „Šolske Drobntine“. Velja broširana 1 gld., v platnu vezana 1 gld. 20 kr., po pošti 10 kr. več pri J. R. Milicu v Ljubljani. O tej knjigi pregovorimo kaj več.

Posestvo, ki obsega 32 oralov zemlje, je na prodaj. Polovica kupnine more ostati na obrestih. Več pove posestnik po domače Hajnže v Zgornjem Dobu pri Velikovecu (Völkermarkt).

Stanovanje, precej prostorno, s kuhinjo, ki ima zidano varčno ognjišče, se takoj odda. Blizo je do Bajdiš in Borovelj. Želi se čevljar ali vsaj krojač; posebno dobro kaže takemu, ki hodi v „štero“. Več se zve na brodu v Glinjah.

Posestvo pri sv. Lorencu v slovenskih goričah je za 1000 gld. na prodaj! Ima stanovališče, hleve, prešo, vinograd, njivo in sadovnjak. Meri 3 orale 1367 sežn. Kupec naj se oglasi pri posestniku Selenik v Celovcu, Vllacherring št. 9.

Prava avstrijska, tiroljska in ogerska naravna vina iz grajščinskih hramov v sodih po najmanj 56 litrov, kakor tudi bogata zaloga raznovrstnega sladkorja, surove in parnožgane kave, riža, cikoriije, olja, moke, masti, slanine in vsega družega špeciarijskega blaga priporoča po najnižjej ceni

A. Prosen,

špeciarijska trgovina, Kaserngasse šte. 24.

Služba za orglarja in mežnarja je prazna. Kdor želi dobiti to službo, ki je precej dobra, naj se oglasi pri cerkvenem predstojništvu v Timenci pri Celovcu, pošta Pischeldorf.

Tekočina za usnjeno robo.

J. Benedikt v Šent-Valentinu na Niže-avstrijskem je iznašel tekočino, ki nareja, da se obuvala, vozovna in konjska oprava in vsaka usnjata roba lepo sveti v nekih minutah. Ni treba nobene ščeti in nobenega truda. Zatorej je ta tekočina že prejela 25 medalij, veliko pohvalnih pisem in je tudi pri armadi vpeljana. Dobila je tudi 23. avg. 1886 c. k. privilegij. V Celovcu jo prodaja trgovec Musi, v Beljaci trgovec Canaval.

Usnjarija

v Rožnej dolini na Koroškem se iz proste roke prod.

Pri tej usnjariji je zmirom dosti vode, ki se k vsakemu obrtniškemu podjetju porabiti zamore. Tudi se v bližini lahko dobi dosti smrekove skorje in ljudje radi dajejo živinske kože v strojo ali v „delo“. Pri usnjariji je hiša, so njive, travniki in gozdi. — Več pove upravništvo „Mira“.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija
v Ljubljani.

ne ozdravlja samo želodčeve in telesne bolezni, hemoroidide itd. temuč je tudi izvrstni lek proti mrzlici, zlatenici in veliko drugih boleznih več, ki jih ne navajam posebej. Večina prebivalcev pa rabi to zdravilo kot najboljšo sredstvo proti koleri; za kar sem Vam v svojem in veliko drugih imenu na tem mestu zelo hvaležna.

Marija Müller, v Trstu 1886.

Izdovatelj pošilja jo v zaboječih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr. po poštnem povzetju. Poštino trpé p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 kr. se prodaja v Celovcu pri lekarju V. Thurnwaldu na Novem trgu; v Beljaku pri Scholzu, dr. Ernst Kumpfu, lekarju; v Trbižu pri Sieglu; v Gradcu pri Eichler in Nedvedu; v Mariboru pri Bancalariju; v Celju pri Kupferschmiedu.

„Ljubljanski Zvon.“

Stoji celo leto gld. 4.60, pol leta 2.30, četrt leta 1.55.